

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 12 maja 2001 r.

35114

RPO/356641/2000/X/KP

Pan
Edmund Kazimierz Wittbrodt
Minister Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się jeden z mieszkańców Darłowa, informując o trudnościach związanych z umieszczeniem syna w wybranym przez siebie Ochotniczym Hufcu Pracy. Dyrektor OHP uzależnił przyjęcie do OHP od wyrażenia przez zarząd gminy zgody na przekazanie przysługującej na ucznia części subwencji oświatowej. Zarząd gminy nie wyraził na to zgody.

Rzecznik Praw Obywatelskich badając przedmiotową sprawę stwierdził, iż rozwiązanie problemu przedstawionego przez wnioskodawcę wymagałoby wprowadzenia zmian legislacyjnych.

W związku z powyższym Rzecznik postanowił zwrócić się do Pana Ministra z prośbą o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie i rozważenie możliwości uwzględnienia odpowiedniego rozwiązania dotyczącego zasad kształcenia w Ochotniczych Hufcach Pracy w proponowanych nowelizacjach np. ustawy o systemie oświaty.

Należy wyjaśnić, iż rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 maja 1995 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr. 59, poz.309 z późn. zm.) w sprawie Ochotniczych Hufców Pracy utraciło moc z dniem 1 stycznia 2000 r. w części sprzecznej z ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997 r. , Nr 25, poz. 128) w brzmieniu ustalonym przez art. 97 pkt 27 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą

ustrojową państwa (Dz.U. z 1998, Nr 106, poz.668). Ponadto wskazane rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Ochotniczych Hufców Pracy utraciło częściowo podstawę prawną z dniem 1 lipca 2000 r. na skutek zmiany art. 45 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu przez art. 36 pkt 4 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U. z 2000 r. Nr 12, poz. 136). Nowe rozporządzenie w sprawie Ochotniczych Hufców Pracy - z dnia 11 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowych zadań oraz organizacji i szczegółowych zasad funkcjonowania OHP (Dz.U. z 2000 r., Nr 12, poz. 136) - zostało wydane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na mocy upoważnienia zawartego w znowelizowanym art. 45 ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Jednocześnie nadal obowiązują rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 maja 1995 r. w sprawie Ochotniczych Hufców Pracy, wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 69 ustawy z 27 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329).

Porównanie obowiązujących zapisów wskazanego rozporządzenia z treścią upoważnienia zawartego w art. 69 ust. 3 ustawy o systemie oświaty prowadzi do wniosku, iż nie zostały uregulowane zasady funkcjonowania OHP w zakresie kształcenia i wychowania młodzieży, a w szczególności obowiązujące przepisy nie uwzględniają zmian związanych z wprowadzeniem reformy systemu edukacji.

Ochotnicze Hufce Pracy umożliwiają młodzieży w wieku powyżej 15 lat, która nie ukończyła szkoły podstawowej lub gimnazjum albo nie kontynuuje nauki po ukończeniu tych szkół, zdobycie kwalifikacji zawodowych oraz uzupełnienie wykształcenia podstawowego lub gimnazjalnego. Natomiast zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy o systemie oświaty Rada Ministrów powinna w drodze rozporządzenia ustalić zasady organizacji kształcenia młodzieży w OHP. Wskazanego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 lipca 2000 r. wydanego na mocy art. 45 ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu nie można zatem traktować jako wypełnienia upoważnienia wskazanego w art. 69 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, gdyż dotyczy ono zasad organizacji i funkcjonowania OHP, natomiast nie dotyczy zasad organizacji kształcenia młodzieży. Do zasad organizacji kształcenia należą bowiem także zasady jego finansowania. Tymczasem chociaż ustawa o systemie oświaty określając obowiązujący w Polsce system oświaty wymienia w art. 2 pkt 8 OHP - "w zakresie kształcenia i wychowania uczestników", nie znajduje to żadnego odzwierciedlenia w finansowaniu zadań OHP, a w szczególności w finansowaniu tych jego zadań, które niewątpliwie mają charakter edukacyjny. Nie nastąpiło bowiem pełne rozdzielenie dwóch typów zadań realizowanych przez OHP - związanych z wykonywaniem pracy oraz związanych z kształceniem. Dopóki kwestie te nie zostaną rozstrzygnięte nie będzie zmienionych podstaw prawnych, na mocy których możliwe byłoby przekazywanie części subwencji

oświatowej przysługującej na dziecko z tytułu jego kształcenia w gimnazjum lub ośrodku szkolno wychowawczym do OHP z chwilą rozpoczęcia przez nie pobytu w OHP.

Rozwiązanie przedstawionego problemu wymaga zatem - w ocenie Rzecznika - określenia na nowo "miejsca" OHP w systemie oświaty oraz wprowadzenia odpowiednich zmian do ustawy o systemie oświaty, które mogłyby pozwolić także na skorygowanie rozporządzenia w sprawie zasad podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Rozważenia wymaga zatem także problem finansowania zadań edukacyjnych realizowanych przez OHP. W przypadku uznania, iż funkcje oświatowe OHP powinny być realizowane w ramach systemu oświaty zasadne byłoby przyjęcie takiej konstrukcji bonu oświatowego, który umożliwiając dokonanie wyboru formy kształcenia pozwoli na jej bezkolizyjne sfinansowanie w zakresie realizowanym przez Ochotnicze Hufce Pracy.

W związku z powyższym Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionego problemu i przekazanie stanowiska w tej sprawie.

Z poważaniem

/-/ dr Jerzy Świątkiewicz